

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2025-0299766	Datum opzoeking:	25/03/2025
Referentienummer:	25-8000 Boeveriestr50-1	Zoekdata:	31804D1742/00T000
Perceel:	31804D1742/00T000		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Brugge afdeling BRUGGE 4 AFD, sectie D met perceelnummer 1742/00T000 [31804D1742/00T000]

Informatievraag: Beschermd onroerend erfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- **Godshuis Van Volden:** (detail zie bijlage)

Legende

- | | |
|---|--|
| Cultuurhistorische landschappen | Monumenten |
| Archeologische sites | Overgangszones |
| Stads- en dorpsgezichten | |

Informatievraag: Vastgestelde inventaris onroerend erfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- **Historische stadskern van Brugge:** (detail zie bijlage)
- **Godshuis Van Volden:** (detail zie bijlage)

Legende

- | | |
|--|--|
| Landschapsatlas | Archeologische zones |
| Landschapelijk erfgoed | Bouwkundig erfgoed |

Informatievraag: Erfgoedlandschap (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Het onroerend goed is niet opgenomen in het erfgoedlandschap

Legende

-  Landschapelijk erfgoed

Informatievraag: Unesco werelderfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- **Historische stadskern van Brugge:** (detail zie bijlage)
- **Historische stadskern van Brugge: buffer:** (detail zie bijlage)

Legende

-  Bufferzones
-  Kernzones

Informatievraag: Gebieden geen archeologie (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Het onroerend erfgoed is niet opgenomen in gebieden waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt

Legende

-  Gewestelijk
-  Gemeentelijk

Informatievraag: Erfgoed plannen (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen erfgoed plannen

Legende

- Beheersplannen
- Onroerenderfgoedrichtplannen

Informatievraag: Wetenschappelijke inventaris onroerend erfgoed (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- **Historische stadskern van Brugge:** Archeologisch (detail zie bijlage)
- **Godshuis Van Volden:** Bouwkundig (detail zie bijlage)

Legende

- Archeologische erfgoed elementen
- Archeologische erfgoed gehelen
- Bouwkundig erfgoed elementen
- Landschappelijk erfgoed elementen
- Landschappelijk erfgoed gehelen

Informatievraag: Archeologienota's (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen goedgekeurde archeologienota's

Legende

- Archeologienota's

Informatievraag: Eindverslag archeologie (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen eindverslagen van archeologisch onderzoek

Legende

 Eindverslag archeologie

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Beschermd onroerend erfgoed

De minister bevoegd voor onroerend erfgoed kan een goed beschermen als het door de erfgoedwaarden van algemeen belang is. Het moet minimaal in de staat blijven waarin het zich bevond op het moment van de bescherming.

Is het onroerend goed beschermd, dan gelden er verschillende specifieke juridische (per monument, stads- of dorpsgezicht of cultuurhistorisch landschap) gevolgen om het behoud ervan te garanderen. Bovendien kan je beroep doen op verschillende vormen van financiële ondersteuning.

Er zijn vier mogelijke vormen van bescherming: een beschermd monument, een beschermd cultuurhistorisch landschap, een beschermd stads- of dorpsgezicht en een beschermde archeologische site. Binnen elk van deze statuten is het mogelijk om een overgangszone in te stellen. Zo'n zone ondersteunt de erfgoedwaarden van het beschermde goed.

Vastgesteld onroerend erfgoed

De vaststelling van een inventaris is één van de instrumenten die de Vlaamse overheid kan inzetten om onroerend erfgoed te behouden. Hiermee bevestigt de bevoegde minister dat alle erfgoeditems op een vastgestelde lijst erfgoedwaarde bezitten en nog altijd bewaard zijn. Bij een vastgesteld item moet de overheid, eigenaar of beheerder rekening houden met rechtsgevolgen. De rechtsgevolgen zijn minder uitgebreid dan bij een beschermd erfgoed. Bovendien gelden voor alle vastgesteld bouwkundig en landschappelijk erfgoed in Vlaanderen eenzelfde set rechtsgevolgen.

Het onroerenderfgoeddecreet voorziet bevoegdheid voor steden en gemeenten voor het inventariseren van bouwkundig en landschappelijk erfgoed. De Vlaamse overheid inventariseert het archeologisch erfgoed, varend erfgoed en de landschappelijke gehelen (Landschapsatlas).

Erfgoedlandschap

Anders dan bij een bescherming of vaststelling van een onroerend goed verloopt de procedure van een erfgoedlandschap via de regelgeving Ruimtelijke Ordening. Als er voor een gebied een RUP wordt opgemaakt, kan de plannende overheid (gemeente, provincie of Vlaanderen) ervoor kiezen om hier ook een erfgoedlandschap in af te bakenen. Zo kunnen er stedenbouwkundige voorschriften gekoppeld worden aan het erfgoedlandschap waarmee ingezet wordt op erfgoedzorg. Wordt je goed erfgoedlandschap, moet je rekening houden met zorgplicht.

Unesco werelderfgoed

De Werelderfgoedconventie van 1972 betracht cultureel en natuurlijk erfgoed dat van unieke en universele waarde is voor de mensheid, te bewaren en te ontsluiten voor toekomstige generaties. Meer dan 190 lidstaten hebben deze Conventie ondertekend. België is sinds 1996 ook partij bij het Werelderfgoedverdrag. Zowel cultureel als natuurlijk erfgoed, als erfgoed dat daarvan een gecombineerde vorm is, kan voor de Werelderfgoedlijst worden voorgedragen. Vlaanderen telt momenteel zeven beschermingen op de Werelderfgoedlijst: een serie van 13 begijnhoven en van 26 belforten, het atelier Plantin-Moretus, de woning Giuette, de volledige Brugse binnenstad, het Zoniënwoud, de Wortel-Kolonie en begraafplaatsen en herdenkingsites van WO I.

Gebieden geen archeologie

De kaart wordt sinds 2016 periodiek vastgesteld door het agentschap. Op die manier kunnen percelen of gebieden die beantwoorden aan de criteria voor opname op korte termijn op de kaart opgenomen worden. Dit geeft bouwheren, verkavelaars en ontwikkelaars met plannen voor dergelijke percelen de mogelijkheid om vrijgesteld te worden van een archeologisch vooronderzoek, zonder vertraging en bijkomende kosten.

Plannen

Een goedgekeurd beheersplan legt geen actieve verplichtingen op. Het is en blijft een geconcretiseerde beheersvisie voor een erfgoedplaats. Toch heeft het document in zekere mate een 'dwingend' kader waarbinnen je moet blijven: als je werken wil uitvoeren, moeten ze stroken met de beheersdoelstellingen uit het beheersplan. Zijn de beheersdoelstellingen niet meer passend, dan kan je een aanpassing van het beheersplan aanvragen of een nieuw beheersplan opmaken. De geldigheidsduur van een plan is 24 jaar. In bepaalde gevallen heb je een goedgekeurd beheersplan nodig om een erfgoedpremie aan te vragen.

Geïntervieweerd wetenschappelijk onroerend erfgoed

Het agentschap Onroerend Erfgoed heeft de expliciete opdracht om al het waardevolle onroerend erfgoed in Vlaanderen te inventariseren. Door de jaren heen zijn er meerdere wetenschappelijke inventarissen opgemaakt over bouwkundig, landschappelijk en archeologisch erfgoed.

Geïntervieweerd onroerend erfgoed is opgenomen in een wetenschappelijke inventaris. Zo'n opname heeft geen rechtsgevolgen. Het goed wordt enkel beschreven en gedocumenteerd.

Archeologienota's en nota's

Een bouwheer is in bepaalde gevallen verplicht om een archeologienota toe te voegen aan een vergunningsaanvraag. Hij stelt daarvoor een erkend archeoloog aan om een archeologisch vooronderzoek uit te voeren en een archeologienota op te stellen. Of je verplicht bent een archeologienota toe te voegen aan je vergunningsaanvraag is onder meer afhankelijk van: oppervlakte perceel en bodemingreep, ruimtelijke bestemming van perceel en of het terrein zich situeert in een beschermde archeologische site, in een vastgestelde archeologische zone of in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.

Eindverslag archeologisch onderzoek

Bij bouw- of verkavelingsprojecten maakt een erkend archeoloog verschillende verslagen op om archeologisch erfgoed te documenteren. De bouwheer moet aangeven of er archeologisch erfgoed op het terrein wordt verwacht en hoe hiermee zal worden omgegaan. Een vooronderzoek resulteert in een archeologienota of een nota bij een uitgesteld vooronderzoek. Als uit het vooronderzoek blijkt dat een archeologische site verder onderzocht moet worden, volgt een opgraving, uitgevoerd door een erkend archeoloog. Binnen twee maanden na het veldwerk maakt de archeoloog een archeologierapport met voorlopige bevindingen, dat aantoont dat het werk op het terrein is voltooid en de bouwwerkzaamheden kunnen beginnen. Het definitieve eindverslag, met alle onderzoeksresultaten, wordt binnen twee jaar na de opgraving bezorgd.

Wetgeving

Decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed, gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014 (Belgisch Staatsblad 17 oktober 2013 en 15 april 2014). Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Meer info

www.onroenderfgoed.be

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging bevat overheidsinformatie verkregen van het Agentschap Onroerend Erfgoed, Koning Albert-II-Laan 19, bus 5, 1210 Brussel en Informatie Vlaanderen, Havenlaan 88, 1000 Brussel wat betreft het Grootchalig Referentie Bestand Vlaanderen (GRB).

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van het Agentschap Onroerend erfgoed via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Bijlage

Informatieaanvraag Onroerend erfgoed

(Referentienummer: 25-8000 Boeveriestr50-1)

Resultaat opvraging perceel gelegen in Brugge afdeling BRUGGE 4 AFD, sectie D met perceelnummer 1742/00T000 [31804D1742/00T000]

Beschermd onroerend erfgoed

Beschermd monument: Godshuis Van Volden

Beschermd monument

Beknopte karakterisering

Typologies godshuizen, psychiatrische instellingen

Datering 19de eeuw, vierde kwart 14de eeuw, eerste kwart 17de eeuw

Betrokken personen • Viérin, Luc (Ontwerper)

Beschrijving

Het voormalige godshuizencomplex en inrichting voor krankzinnigen te Brugge, is beschermd als monument.

Waarden

Het voormalige godshuis Van Volden is beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de:

Historische waarde

in casu architectuurhistorische waarde: : als zijnde de voormalige site van het godshuis Van Volden, waarvan de stichting teruggaat tot eind 15de eeuw, en waarvan de nu nog bestaande gebouwen reeds staan weergegeven op de kaart van Marcus Gerards (1562). De gebouwen bevatten gaaf bewaarde constructieve elementen die vermoedelijk teruggaan tot het einde van de 15de eeuw.

Sociaal-culturele waarde

Als zijnde een belangrijk beeldbepalend gebouwencomplex dat tot op heden een sociaal-culturele functie heeft. Het voormalig godshuis geeft onderdak aan de diensten van het OCMW.

Is de aanduiding van

- **Boeveriestraat 50 (Brugge)** Het voormalige godshuizencomplex bestaande uit een L-vormig grondplan met een vierzijdig trappenhuis in de hoek. Van links naar rechts breedhuis met verankerde bakstenen lijstgevel van vijf traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak (Vlaamse pannen), vervangt sinds 1848 een laag poortgebouw met brede korfboogdeur.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/11576>

Beschermingsbesluiten

- **Kloosters en godshuizen** - <https://id.erfgoed.net/besluiten/4262>
Definitieve beschermingsbesluiten

Vastgestelde archeologische zone: Historische stadskern van Brugge

Vastgestelde archeologische zone

Beknopte karakterisering

Typologies [steden, stadsomwallingen](#)

Datering [middeleeuwen, nieuwe tijd](#)

Beschrijving

De historische stadskern is een immense en complexe archeologische zone die het resultaat is van een eeuwenlange intense bewoning binnen de stedelijke grenzen, meestal een omwalling. De stadsplattegrond kent een cumulatief karakter en verschillende fasen, met een oude nederzettingkern die soms teruggaat op een vroeg- of pre-middeleeuwse aanwezigheid. Voor de afbakening is in eerste instantie gekeken naar het 19de-eeuwse gereduceerde kadaster omdat dit de eerste nauwkeurige kadasterkaart is die nog een tijdsbeeld geeft van voor de industrialisering.

Is de aanduiding van

- **Brugge (Brugge)** Deze zone omvat de historische stadskern van Brugge.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/11880>

Beschermingbesluiten

- [Historische stadskern Brugge - https://id.erfgoed.net/besluiten/5878](https://id.erfgoed.net/besluiten/5878)
Vaststellingsbesluiten

Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Godshuis Van Volden

Vastgesteld bouwkundig erfgoed

Beknopte karakterisering

Typologies [psychiatrische instellingen, godshuizen](#)

Datering [vierde kwart 20ste eeuw, eerste kwart 17de eeuw, vierde kwart 14de eeuw, 19de eeuw](#)

Betrokken personen • [Viérin, Luc \(Ontwerper\)](#)

Beschrijving

Het voormalige godshuizencomplex bestaande uit een L-vormig grondplan met een vierzijdig trappenhuis in de hoek. Van links naar rechts breedhuis met verankerde bakstenen lijstgevel van vijf traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak (Vlaamse pannen), vervangt sinds 1848 een laag poortgebouw met brede korfboogdeur.

Waarden

Architecturale waarde

Historische waarde

Is de aanduiding van

- **Boeveriestraat 50 (Brugge)** Het voormalige godshuizencomplex bestaande uit een L-vormig grondplan met een vierzijdig trappenhuis in de hoek. Van links naar rechts breedhuis met verankerde bakstenen lijstgevel van vijf traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak (Vlaamse pannen), vervangt sinds 1848 een laag poortgebouw met brede korfboogdeur.

Heeft als voorganger

- **Boeveriestraat 50 (Brugge)** ★ Nr. 50. Vlg. gevelsteen "STICHTING ST.-HUBRECHT/ GEZEID VAN VOLDEN/ JAAR 1614". Later opeenvolgende functies. Sinds 1978 dienstencentrum "Van Volden" voor senioren (fig. 275). Eind XIV: oprichting van Sint-Hubrechts-ten-Dullen, een inrichting voor krankzinnigen. 1562: Marcus Gerards tekent het nu nog deels bestaande gebouw met bijhorende ruime tuin. 1600: fusie met het Sint-Juliaansgasthu

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/164297>

Beschermingsbesluiten

- [Besluit tot vaststelling van de inventaris bouwkundig erfgoed in de provincie West-Vlaanderen - https://id.erfgoed.net/besluiten/15115](#)
Schrappingsbesluiten Vaststellingsbesluiten

Historische stadskern van Brugge



Beknopte karakterisering

Typologies [steden](#), [stadsomwallingen](#)

Datering [middeleeuwen](#), [nieuwe tijd](#)

Beschrijving

Algemene Beschrijving

Brugge bevindt zich op de grens van de kustvlakte en de zandstreek. De stad ontwikkelt zich op drie zandruggen aan de Reie, de rivier die als hoofdader de stad doorkruiste van zuid naar noord, met name van het Minnewater tot aan de Dampoort. Net voor het Minnewater komen de Kerkebeek en de Reie samen. In de Reie vloeiden nog de secundaire waterloopjes Boterbeek, Vuldersreijte en misschien ook de Lane. Van dit geheel is door de eeuwen heen handig gebruik gemaakt voor de water- aan- en afvoer en de opeenvolgende omgrachtingen. Op het gewestplan staat de historische kern volledig ingekleurd als woongebied met cultureel, historische en/of esthetische waarde, met vooral op de rand enkele parkgebieden.

Archeologische nota

De historische kern van Brugge vertoont een eivorm en wordt begrensd door de laatmiddeleeuwse vestinggordel. Door het sterk verstedelijkte landschap valt de oorspronkelijke topografie vaak moeilijk te lezen. De stadsontwikkeling is echter in grote lijnen te volgen aan de hand van het stratenpatroon en het verloop van de Reie. Recente bodemkundige waarnemingen hebben nieuwe inzichten gegeven in de vermoedelijk oorspronkelijke loop van de Reie enerzijds, en in de aanwezigheid van grote natte plekken in de stad anderzijds. Er kon worden aangetoond dat de Groene Rei wellicht het natuurlijke traject van de Reie vertegenwoordigt, terwijl de Kraanrei eerder gegraven lijkt, gebruik makend van enkele bestaande natuurlijke depressies. Bovendien heeft archeologisch onderzoek op verschillende plaatsen kunnen vaststellen dat de Reie - weliswaar een kleine beek, maar uitwaterend in een getijdengeul - over een brede overstromingszone beschikte (Baeteman 2007).

Over het pre-middeleeuwse Brugge is een beperkte hoeveelheid informatie beschikbaar. De vroegste sporen gaan terug tot de steentijd. Vooral uit het neolithicum zijn gegevens beschikbaar, zoals enkele gepolijste bijlen en een klokbeker. Aardewerk uit de ijzertijd werd op enkele plaatsen in de Brugse binnenstad aangetroffen. Het Romeinse Brugge is gedurende vele jaren het onderwerp van discussie geweest. In elk geval is er het tracé van een weg die van west naar oost de historische kern doorsnijdt en de Brugse Burg dwarst. Uit recent archeologisch onderzoek blijkt dat er vermoedelijk geen sprake is van een militair of administratief centrum (zoals Oudenburg en Aardenburg). De site Fort Lapin (iets ten noorden van de historische kern) heeft een uitzonderlijk karakter dat te maken heeft met handel, terwijl de overige schaarse vindplaatsen niet afwijken van wat men mag verwachten van de doorsnee Romeinse bewoning tijdens het Hoge Keizerrijk in de Zandstreek (Van Acker 1986; Thoen 1987; Hillewaert e.a. 2011).

Vondsten uit de laat-Romeinse tijd en de vroege middeleeuwen zijn bijzonder schaars in de Brugse historische kern. Van het

vroegmiddeleeuwse Brugge vinden we ook in de geschreven bronnen nauwelijks iets terug. Toch werden bij archeologisch onderzoek in het ruimere gebied rond Brugge vanaf de 6de-7de eeuw op verschillende plaatsen nederzittingsresten aangetroffen, vaak langs de Romeinse weg van Oudenburg naar Aardenburg (Hollevoet & Hillewaert 1997/1998; Hillewaert & Hollevoet 2006).

Vanaf het midden van de 9de eeuw komen de eerste vermeldingen van de naam 'Brugge' voor. Brugge vertoont verwantschap met het Scandinavische *bryggja*, wat steiger of aanlegplaats betekent. Deze plek wordt gesitueerd bij de Burg en het latere marktplein. Verschillende vermeldingen wijzen er op dat er ten laatste in de eerste helft van de 10de eeuw een handelsnederzetting met een haven tot ontwikkeling is gekomen. De oudste munten suggereren dat Brugge al van in het derde kwart van de 9de eeuw een centrumfunctie vervulde voor de streek. Door de overbrenging van de relieken van de Heilige Donaas uit Torhout werd Brugge tenslotte ook het belangrijkste cultuscentrum in de kustregio (Hillewaert e.a. 2011).

De vroege nederzetting bevatte twee kerken en verschillende bewoningskernen: de omgeving van het huidige Simon Stevinplein, waar vermoedelijk de eerste markt gelokaliseerd was, en de Oude Burg. De vroegmiddeleeuwse nederzetting beschikte ongetwijfeld ook over een eigen haven, wellicht in de buurt van de huidige Spiegelrei. Het bestuurlijk centrum of castrum is te zoeken op de Burg, waar de Vlaamse graaf resideerde en waar zich ook de grafelijke Sint-Donaaskerk bevond. Het castrum werd achtereenvolgens begrensd door wellicht twee grachtfasen met wal en ophoging en later een vierkante muur met torens. Het zogenaamde groot vierkant is een zone binnen de vroegste nederzetting, begrensd door de natuurlijke Groene Rei en Sint-Annarei, de gegraven Kraanrei en de depressie van de Spiegelrei, waar zich het maritieme handelskwartier kan bevonden hebben (Ryckaert 1991; De Witte 1991; Hillewaert e.a. 2011). Tegen het begin van de 12de eeuw tekenen de contouren van Brugge, als stad in wording zich duidelijker af. Dit hebben we te danken aan Galbert van Brugge, die de stad beschrijft in 1127. Hij maakt melding van de eerste stadsgrachten en wallen, van stadspoorten, een burchtcomplex met klooster, een marktplein en vijf kerken (Hillewaert e.a. 2011). De eerste stadsomwalling kwam in 1127-1128 tot stand na de moord op graaf Karel de Goede. Het grootste deel van deze omwalling is nog in het actuele grondplan van Brugge bewaard gebleven. Men had maximaal de bestaande waterlopen in het verdedigingssysteem opgenomen. De omwalling bestond uit een gracht, palissades en rudimentaire stadspoorten (Ryckaert 1991). De combinatie van de vorming van het Zwin (1134), de economische aantrekkingskracht van het graafschap Vlaanderen en ontwikkeling van de Europese maritieme handel leidden er toe dat Brugge zich in de 13de en 14de eeuw ontwikkelt tot één van de grootste handelsmetropolen van Europa en tot een belangrijke internationale geldmarkt. Vanaf de 14de eeuw komt daar dan nog de aanwezigheid van het Bourgondische Hof in het Prinsenhof bij, die een sterke stimulans vormt voor kunst en cultuur. Dit alles leidt tot een sterke aangroei van de stadsbevolking en het ontstaan van nieuwe wijken buiten de eerste stadsomwalling. De grote bevolkingstoename leidt tot het bebouwen van braakliggende terreinen. Enkele percelen worden bouwrijp gemaakt en opgehoogd. Al op het einde van de 13de eeuw is de aanleg van een tweede, veel ruimere stadsomwalling noodzakelijk geworden. Deze stadsomwalling bestaat aanvankelijk uit een dubbele gracht, een aarden wal met houten palissade en negen stenen poorten (Hillewaert & Van Besien 2007; Ryckaert 1991). Het archeologisch onderzoek van de laatste 35 jaar heeft in de Brugse historische kern, wat de late middeleeuwen betreft, vooral informatie aan het licht gebracht over een aantal ambachten. Het gaat hierbij om de pottenbakkers aan de Potterierei en Spinolarei, de leerlooiers aan de Garenmarkt en de Eekhoutstraat en de textielververs aan de Verversdijk (De Witte 1988; Ryckaert 1991). Het sociaal-religieus landschap van Brugge is indrukwekkend en archeologisch ook al aan bod gekomen. Allerhande liefdadigheidsinstellingen (godshuizen), passantenhuizen, hospitalen, zoals Sint-Jans, kloosters, zoals augustijnen en karmelieten, ... vonden er een onderkomen. Na de godsdiensttroebelen kwamen er nog enkele ordes bij zoals de jezuïeten, kartuizerinnen, ... (Ryckaert 1991). Vanaf de 16de eeuw is de internationale rol van Brugge uitgespeeld. Het bevolkingsaantal daalt sterk. In 1614 wordt, tijdens het Twaalfjarig Bestand, een aanvang genomen met het omvormen van de tweede omwalling tot een gebastioneerde vesting.

Evaluatie van de bewaringstoestand en motivatie voor de afbakening

De stedelijke ruimte bewaart sporen van samenlevingen die daar achtereenvolgens aanwezig waren en deze ruimte aan hun noden hebben aangepast. Ze is met andere woorden het resultaat van een complex levenstraject waarbij de invulling veranderlijk was naargelang de sociaal-economische, maatschappelijke en institutionele context. Meer nog dan bij dorpen hebben stadsplattegronden een cumulatief karakter en verschillende fasen. De meeste steden zijn niet als geheel gepland, maar hebben vaak een oude nederzettingkern die teruggaat op een burcht of abdij, een economische infrastructuur of andere. Soms kunnen deze zelfs refereren naar een oudere, vroeg- of pre-middeleeuwse aanwezigheid.

Het gebruik van de 19de-eeuwse kadasterkaart (gereduceerd kadaster) als bron voor het onderzoek naar de historische gelaagdheid van een stad wordt gesuggereerd omdat deze een tijdsbeeld geeft van net voor de industrialisering en omdat dit de eerste nauwkeurige versie van het kadaster is met perceelsaanduiding. De oorspronkelijke perceelsindeling van een stad is een relatief stabiel element in de plattegrond, die vaak een prestedelijke oorsprong kent. Ondanks de processen van herverdeling blijven oude bezitsgrenzen en straatpatronen toch lang zichtbaar in het stedelijke landschap. De historische stedelijke kernen zijn immense archeologische sites en behoren tot de meest uitgebreide en complexe sites ter wereld, zowel in extensie als in stratigrafie. Tegelijkertijd zijn deze sites door permanente verstedelijking en stedelijke ontwikkeling ter plaatse zwaar bedreigd.

Wat betreft de afbakening wordt er traditioneel van uitgegaan dat de aanwezige versterkingen in de eerste plaats louter defensieve structuren waren en als dusdanig infrastructuur met een zware belemmerende invloed op de stadsontwikkeling. Hieruit volgt de constructie om de stadswallen te beschouwen als grenzen aan de stadsgroei en dus als bepaling van stadsfasen. De stadswallen vormen een belangrijk onderdeel van de stedelijke identiteit en zijn als zodanig actieve componenten en bepalend voor de conceptuele stedelijke ruimte vóór de industriële periode en dus ook betekenisvol als afbakening van de complexe archeologische sites die steden zijn.

Omwillen van al deze redenen wordt de grens van de archeologisch complexe en waardevolle ruimte vastgelegd op de buitenste afbakening van de stadsgracht rond de wallen en muren. De grachten bieden bovendien goede bewaringscondities voor organisch

stedelijk afval. In een aantal gevallen werden de laatmiddeleeuwse muren tussen de 16de en de 18de eeuw vervangen door bastions en Vaubanversterkingen. De vergelijking met oudere stadsplannen laat echter steeds zien dat deze latere omwallingen ook de volledige laatmiddeleeuwse ruimte omvatten.

Het intekenen van de kernen gebeurde vanuit de ruimste perceelsafbakening en rekening houdend met belangrijke fysieke grenzen. Deze afbakening concentreert zich in de eerste plaats op de begrenzingen die zichtbaar zijn op de kaart, zoals stadsmuren, omwalling, stadsgrachten. Ook de open ruimten tussen de bebouwde kern en strategische elementen, zoals de rivieroever, worden opgenomen. Op deze manier zijn we honderd procent zeker dat de afbakening van de historische stedelijke kernen in Vlaanderen dekkend is voor de volledige zone met complex stadsarcheologisch erfgoed (Tys e.a. 2010).

Bibliografie

Gereduceerde Kadasterkaart van België, Dépôt de la Guerre, uitgegeven in 1845-1855, schaal 1:20.000.

BAETEMAN C. 2007: De ontstaansgeschiedenis van de kustvlakte, *De Grote Rede* 18, 2-10.

DE WITTE H. e.a. 1982: *Maria van Bourgondië. Een archeologisch-historisch onderzoek in het hoogkoor van de Onze-Lieve-Vrouwekerk, Brugge.*

DE WITTE H. (ed.) 1988: Brugge Onder-zocht. Tien jaar stadsarcheologisch onderzoek 1977-1987, *Archeo-Brugge* 1, Brugge.

DE WITTE H. (ed.) 1991: De Brugse Burg. Van Grafelijke versterking tot moderne stadskern, *Archeo-Brugge* 2, Brugge.

HILLEWAERT B. & HOLLEVOET Y. 2006: Andermaal Romeins en vroegmiddeleeuws langs de Zandstraat te Sint-Andries/Brugge (prov. West-Vlaanderen), *Relicta. Archeologie, Monumenten- & Landschapsonderzoek in Vlaanderen* 1, 121-140.

HILLEWAERT B. & VAN BESIEEN E. (ed.) 2007: *Het Prinsenhof in Brugge*, Brugge.

HILLEWAERT B., HOLLEVOET Y. & RYCKAERT M. (red.) 2011: *Op het raakvlak van twee landschappen. De vroegste geschiedenis van Brugge*, Brugge.

HOLLEVOET Y. 1999/2000 (2003): Romeinse off site-fenomenen en vroegmiddeleeuwse nederzettingssporen in de verkaveling Molendorp te Sint-Andries/Brugge (prov. W.-VL.), *Archeologie in Vlaanderen* VIII, 65-82.

HOLLEVOET Y. & HILLEWAERT B. 1997/1998 (2002): Het archeologisch onderzoek achter de voormalige vrouwengevangenis Refuge te Sint-Andries/Brugge (prov. W. VL). Nederzettingssporen uit de Romeinse tijd en de Middeleeuwen, *Archeologie in Vlaanderen* VII, 197-207.

MATHIJS M. 2010: Het onderwaterreliëf van het Belgisch deel van de Noordzee, *De Grote Rede* 26, 16-26.

RYCKAERT M. 1991: *Brugge, Historische Stedenatlas*, Brussel.

THOEN H. 1978: De Belgische Kustvlakte in de Romeinse tijd, *Verhandelingen van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België, Klasse der Letteren* XL/88, Brussel.

THOEN H. (red.) 1987: *De Romeinen langs de Vlaamse Kust*, s.l. (Brussel).

TYS D., BUYLE E., VERDURMEN I. & CANTERS F. 2010: *Vectorisering en karakterisering van nederzettingsskernen op basis van het zgn. 'gereduceerd kadaster'*, SKAR-Rapport 5, Brussel.

VAN ACKER R. 1986: Prehistorische vondsten ten oosten van Brugge, *West-Vlaamse Archaeologica* 2, 91-103.

Omvat

- **Burg (Brugge)** De oorspronkelijke grafelijke burcht en het Sint-Donaascomplex vormen de kern van de ontstaansgeschiedenis van de stad Brugge.
- **'t Zand (Brugge)** Interparking nv plant een uitbreiding van de parking 't Zand in Brugge. Op een terrein ter hoogte van het Koning Albert I-park te Brugge, zal door de initiatiefnemer een reeds bestaande ondergrondse garage uitgebreid worden. Aangezien het gebied in de historische stadskern van Brugge ligt, is een archeologisch onderzoek nodig.
- **Stationsplein 1 (Brugge)** Een goed bewaarde langwerpige kelder met tongewelf, vermoedelijk een kazemat die gekoppeld kan worden aan de 17de-eeuwse vesten van Brugge.
- **Begijnhof 20 (Brugge)** Relatief recente beerput
- **Biskajersplein, Jan van Eyckplein 9 (Brugge)** Naar aanleiding van de herinrichting van een tuin ter hoogte van Jan van Eyckplein 9 in Brugge werden verschillende archeologische resten aangetroffen, waaronder funderingsmuren en bakstenen riolen.
- **Molenmeers 29 (Brugge)** Tijdens het graven van een zwembad werden archeologisch relevante sporen aangetroffen. De vondst werd gemeld bij Raakvlak.
- **Verbrand Nieuwland 4A (Brugge)** Bij archeologisch vooronderzoek in de tuin van het herenhuis den Lombaert werden een aantal muren en uitbraaksporen aangetroffen, die evenwel niet verder in tijd en ruimte geplaatst konden worden.
- **Ezelstraat 60-68 (Brugge)** Bij de uitvoering van de werfbegeleiding kwamen geen relevante sporen of structuren aan het licht.
- **Ganzenplein (Brugge)** Bij de heraanleg van het plein kwam een grote waterput met bakstenen koepel aan het licht.
- **Ganzenstraat 32 (Brugge)** Naar aanleiding van de geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag binnen een

vastgestelde archeologische zone werd een archeologisch onderzoek uitgevoerd. Het opgegraven aardewerk situeert zich in de late middeleeuwen (14de/15de eeuw). Daarnaast werd er slechts één spoor aangesneden dat waarschijnlijk uit de nieuwe tijd dateert.

- **Ganzenstraat 84 (Brugge)** Naar aanleiding van de renovatie van een bestaande eengezinswoning, bestaande uit sloopwerken en de realisatie van een nieuwe aanbouw, werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd.
- **Garenmarkt 1-7 (Brugge)** Tijdens het archeologisch onderzoek werden in totaal 5 archeologische vlakken aangelegd waarbij 70 lagen, 31 muurstructuren, 13 vloeren, de resten van 18 tonnen en verschillende houten structuren behorende tot een beschoeiing werden geregistreerd. De sporen kunnen op basis van het materiaal gedateerd worden in de late middeleeuwen tot en met de Nieuwe Tijd.
- **Gouden-Handstraat 6 (Brugge)** Tijdens de aanleg van een liftput op de binnenkoer van de woning bij werd de hoek van een bakstenen fundering aangetroffen.
- **Jeruzalemstraat, Joost de Damhouderstraat, Korte Sint-Annastraat, Sint-Annakerkstraat, Sint-Annaplein (Brugge)** Bij een archeologisch vooronderzoek werden verschillende inhumatiegraven gevonden, alsook restanten van de voormalige kerkhofmuren en losse vondsten van aardewerk en metaal.
- **Langestraat 21A (Brugge)** Bij restauratiewerken werd een erg gaaf bewaarde waterciterne aangetroffen, die behoort tot de bouwphase van het 18de-eeuwse (beschermde) herenhuis. In een andere ruimte werden onder de plankenvloer twee muren gevonden die ouder zijn dan het stadspaleis en mogelijk te linken aan een 16de-eeuwse voorganger.
- **Leeuwstraat 3, Moerstraat 56 (Brugge)** Naar aanleiding van de renovatie van bestaande gebouwen werd een proefputtenonderzoek uitgevoerd.
- **Oostmeers (Brugge)** Bakstenen muurmassieven, wellicht te koppelen aan een spei of watermolen.
- **Oostmeers 105 (Brugge)** De vzw Gezondheidszorg "Bermhertigheid Jesu" plant verscheidene werken binnen het gebouw en de tuin van een dienstencentrum langs de Oostmeers in Brugge. Hierbij wordt een nieuwe regenwaterput en een septische put aangelegd. Het plangebied is gelegen in de vastgestelde archeologische zone van de historische stadskern van Brugge.
- **Park 1A (Brugge)** Bij archeologisch onderzoek werd o.a een laatmiddeleeuwse vloer aangetroffen.
- **Rode-Haanstraat (Brugge)** Naar aanleiding van infrastructuurwerken ontdekte men twee kelders onder de straat.
- **Simon Stevinplein 2 (Brugge)** Naar aanleiding van een renovatieproject in de historische binnenstad van Brugge werd na een positief vooronderzoek overgegaan tot het opgraven van de zones die door de bouwwerken zouden vernietigd worden. Hierbij werd een reeks sporen uit de vol- en laatmiddeleeuwse sporen vastgesteld. Daarnaast werd ook een beperkte hoeveelheid verspitte Romeinse ceramiek gevonden.
- **Sint-Amandsstraat (Brugge)** Bij infrastructuurwerken werd een beschilderde grafkelder binnen de funderingen van de Sint-Amandskapel ontdekt. In de grafkelder was de inhumatie nog zichtbaar, eveneens restanten van de houten kist en het ijzeren kistbeslag.
- **Boeveriestraat 45 (Brugge)** Sint-Godelieveabdij of benedictinessenklooster. Het klooster is geleidelijk aan gebouwd en uitgebreid. Geheel beslaat een ruime oppervlakte tussen de Boeveriestraat en de Koning Albertlaan.
- **Sint-Jakobsstraat 9 (Brugge)**
- **Sint-Jansplein (Brugge)** Bij het weghalen van de verharding op het plein werden muurresten gevonden. De vondst werd gemeld bij het agentschap Onroerend Erfgoed.
- **Sint-Maartensplein 6 (Brugge)** Naar aanleiding van een herbestemmingsproject werden enkele proefputten onderzocht aan het Sint-Maartensplein te Brugge. Hierbij werden vier proefputten onderzocht. Daarna volgde een opgraving.
- **Vlamingdam (Brugge)** Bij werken voor nutsleidingen werd een kelderwand aangesneden.
- **Dijver 15 (Brugge)** De nota kadert in de geplande omgevingsvergunningsaanvraag voor het verbouwen van een beschermde woning, er werden 7 profielputten aangelegd.
- **Vrijdagmarkt (Brugge)** In totaal werden 2 proefputten en 1 proefsleuf aangelegd binnen de zones van de geplande werken. Over het algemeen werden binnen het plangebied slechts enkele archeologische resten aangetroffen. Deze bestonden hoofdzakelijk uit ophogingspakketten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd.
- **Walsestraat 29 (Brugge)** Bij renovatiewerken aan een woning, werden onder de vloer van de woonkamer een bakstenen waterput en een beerput gevonden, wellicht daterend in de 18de eeuw.

Is aangeduid als

- **Brugge (Brugge)** De historische stadskern van Brugge is erkend als werelderfgoed (UNESCO ID 996-001).
- **Brugge (Brugge)** Deze zone omvat de historische stadskern van Brugge.
- **Brugge (Brugge)** De historische stadskern van Brugge is erkend als werelderfgoed. Rondom de kern werd deze bufferzone afgebakend.

Is deel van

- **Brugge (Brugge)**

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/140001>

Godshuis Van Volden



Beknopte karakterisering

Typologies godshuizen, psychiatrische instellingen

Datering 19de eeuw, vierde kwart 14de eeuw, eerste kwart 17de eeuw, vierde kwart 20ste eeuw

Betrokken personen • Viérin, Luc (Ontwerper)

Beschrijving

Volgens gevelsteen "STICHTING ST.-HUBRECHT/ GEZEID VAN VOLDEN/ JAAR 1614". Later opeenvolgende functies. Sinds 1978 dienstencentrum "Van Volden" voor senioren.

Eind 14de eeuw: oprichting van Sint-Hubrechts-ten-Dullen, een inrichting voor krankzinnigen.

1562: Marcus Gerards tekent het nu nog deels bestaande gebouw met bijhorende ruime tuin.

1600: fusie met het Sint-Juliaansgasthuis, gelegen aan de overzijde van de straat.

1614: aankoop van het oude Sint-Hubrechts door de gebroers Gerard en Herman van Volden. Oprichting als godshuis voor acht oude mannen en een conciërgerie. De stichting wordt verder uitgebreid met vier vertrekken. Het pand wordt beschreven als een groot huis met land, schuren en stallen.

17de-18de eeuw: opdeling in kamers.

Tweede kwart van de 18de eeuw: C. Custis tekent een breedhuis met van links naar rechts een laag poortgebouw, diephuis met trapgevel en breedhuis met twee getrapte dakvensters. Muuropeningen op de verhoogde begane grond gevat in rondboognissen met kruiskozijnen en tweelichten.

1806: overname van de stichting Van Volden door de commissie Burgerlijke Godshuizen, gevolgd door de omvorming tot een gesticht voor dertig behoeftige ongeneeslijke mannen.

1844: hergebruik van het vroegere Sint-Hubrechts als bijhuis van het krankzinnigengesticht.

1848: vervanging van onder meer een gotische poort door een pand met een eenvoudige bakstenen lijstgevel.

1859: verbouwingswerken ter uitbreiding van de capaciteit.

1910: ontruiming van het complex.

Eerste Wereldoorlog: opvoering van het gebouw door het Duitse leger.

1923-1931: verhuring voor huisvesting van dakloze gezinnen.

1978: aanpassing tot dienstencentrum voor senioren naar ontwerp van architect L. Viérin (Brugge).

1982: voltooiing van de werken.

Het voormalige godshuizencomplex bestaande uit een L-vormig grondplan met een vierzijdig trappenhuis in de hoek. Van links naar rechts breedhuis met verankerde bakstenen lijstgevel van vijf traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak (Vlaamse pannen), vervangt sinds 1848 een laag poortgebouw met brede korfboogdeur. Witgeschilderde baksteenbouw boven een gepikte plint. Rechthoekige muuropeningen. Rechts, een diephuis met verankerde bakstenen trapgevel (8 treden + topstuk) van twee traveeën en twee bouwlagen. Aanleunend breedhuis van vijf/vier traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak (Vlaamse pannen): lijstgevel tussen twee zijtrapgevels (10 treden + topstuk). Rechthoekige aangepaste muuropeningen met afgeschuinde dagkanten, op de begane grond vier linker traveeën gevat in rondboognissen met afgeschuinde dagkanten. Topvenster met natuurstenen bolkozijn onder blinde rechthoekige muuropening. Zijgevel: verankerde bakstenen trapgevel (10 treden + topstuk) witgeschilderd boven een zwarte plint. Rechthoekige muuropeningen, op de bovenverdieping met afgeschuinde dagkanten, onder gekoppelde ontlastingsbogen en voorzien van natuurstenen kruiskozijnen. Ook sporen van oudere muuropeningen.

Achtergevels. Links soortgelijke gevel als voorgevel. Dwarsvleugel met verankerde bakstenen gevel voorzien van rechthoekige muuropeningen, waarvan sommige voorzien van afgeschuinde dagkanten, sporen van onder meer gekoppelde ontlastingsbogen en ontlastingsboog met opengewerkte voeg en één bewaard natuurstenen kruiskozijn op de bovenverdieping. Trappenhuis afgewerkt met

tuitgevel met schouderstukken en rechthoekig topvenster met afgeschuinde dagkanten.

Interieur. Bewaarde samengestelde balklagen. Moerbalken met eenvoudige sleutelstukken rustend op natuurstenen consoles.

Dakconstructie: sporenkap op schaargebinten voorzien van telmerken.

- Dienst Monumentenzorg en Stadsvernieuwing Brugge, Fiche, november 1975.
- DE BRUYNE H., *De godshuizen in Brugge*, Roeselare, 1994, p. 51-53.
- DEVLIEGHER L. 1975: *De huizen van Brugge*, Kunstpatrimonium van West-Vlaanderen 2-3, Tielt, 31-32.

Is aangeduid als

- **Boeveriestraat 50 (Brugge)** Het voormalige godshuizencomplex bestaande uit een L-vormig grondplan met een vierzijdig trappenhuis in de hoek. Van links naar rechts breedhuis met verankerde bakstenen lijstgevel van vijf traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak (Vlaamse pannen), vervangt sinds 1848 een laag poortgebouw met brede korfboogdeur.
- **Boeveriestraat 50 (Brugge)** Het voormalige godshuizencomplex en inrichting voor krankzinnigen te Brugge, is beschermd als monument.
- **Boeveriestraat 50 (Brugge)** ★ Nr. 50. Vlg. gevelsteen "STICHTING ST.-HUBRECHT/ GEZEID VAN VOLDEN/ JAAR 1614". Later opeenvolgende functies. Sinds 1978 dienstencentrum "Van Volden" voor senioren (fig. 275). Eind XIV: oprichting van Sint-Hubrechts-ten-Dullen, een inrichting voor krankzinnigen. 1562: Marcus Gerards tekent het nu nog deels bestaande gebouw met bijhorende ruime tuin. 1600: fusie met het Sint-Juliaansgasthu

Is deel van

- **Boeveriestraat (Brugge)**

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/82437>

Unesco werelderfgoed kernzone: Historische stadskern van Brugge

Unesco werelderfgoed kernzone

Beknopte karakterisering

Typologies [steden](#), [stadsomwallingen](#)

Datering [middeleeuwen](#), [nieuwe tijd](#)

Beschrijving

De historische stadskern van Brugge is erkend als werelderfgoed (UNESCO ID 996-001). Het dossier wordt gemotiveerd als volgt: "Brugge is een mooi voorbeeld van een middeleeuwse nederzetting die zijn historische vorm heeft behouden in de loop van de eeuwen, waarbij de oorspronkelijke, gotische constructies deel uitmaken van de identiteit van de stad. De historische binnenstad laat zien waardoor de architectuur beïnvloed werd. Zoals de baksteengotiek en innovatieve, artistieke invloeden van middeleeuwse schilderkunst zoals de Vlaamse Primitieven. Brugge geldt als de geboorteplaats van deze schildersschool waarvan kunstenaars als Jan van Eyck en Hans Memling deel uitmaken. Mede hierom werd Brugge een van de commerciële en culturele hoofdsteden van Europa met culturele banden over de hele wereld."

Rondom deze kern werd een [UNESCO-bufferzone](#) afgebakend.

Het [volledige dossier](#) kan je raadplegen op de website van UNESCO.

Is de aanduiding van

- **Brugge (Brugge)** Deze zone omvat de historische stadskern van Brugge.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/15044>

Unesco werelderfgoed bufferzone: Historische stadskern van Brugge: buffer

Unesco werelderfgoed bufferzone

Beknopte karakterisering

Typologies [steden](#), [stadsomwallingen](#)

Datering [middeleeuwen](#), [nieuwe tijd](#)

Beschrijving

De historische stadskern van Brugge is [erkend als werelderfgoed](#). Rondom de kern werd deze bufferzone afgebakend.

Het [volledige dossier](#) kan je raadplegen op de website van UNESCO.

Is de aanduiding van

- **Brugge (Brugge)** Deze zone omvat de historische stadskern van Brugge.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/15045>

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2025-0304599	Datum opzoeking:	26/03/2025
Referentienummer:	25-8000 Boeveriestr50-2	Zoekdata:	31804D1738/00D003
Perceel:	31804D1738/00D003		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Brugge afdeling BRUGGE 4 AFD, sectie D met perceelnummer 1738/00D003 [31804D1738/00D003]

Informatievraag: Beschermd onroerend erfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Het onroerend goed is geen beschermd onroerend erfgoed

Legende

- | | |
|---|---|
|  Cultuurhistorische landschappen |  Monumenten |
|  Archeologische sites |  Overgangszones |
|  Stads- en dorpsgezichten | |

Informatievraag: Vastgestelde inventaris onroerend erfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Historische stadskern van Brugge: (detail zie bijlage)

Legende

- | | |
|--|--|
|  Landschapsatlas |  Archeologische zones |
|  Landschapelijk erfgoed |  Bouwkundig erfgoed |

Informatievraag: Erfgoedlandschap (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Het onroerend goed is niet opgenomen in het erfgoedlandschap

Legende

-  Landschapelijk erfgoed

Informatievraag: Unesco werelderfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- **Historische stadskern van Brugge:** (detail zie bijlage)
- **Historische stadskern van Brugge: buffer:** (detail zie bijlage)

Legende

-  Bufferzones
-  Kernzones

Informatievraag: Gebieden geen archeologie (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Het onroerend erfgoed is niet opgenomen in gebieden waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt

Legende

-  Gewestelijk
-  Gemeentelijk

Informatievraag: Erfgoed plannen (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen erfgoed plannen

Legende

- Beheersplannen
- Onroerenderfgoedrichtplannen

Informatievraag: Wetenschappelijke inventaris onroerend erfgoed (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Historische stadskern van Brugge: Archeologisch (detail zie bijlage)

Legende

- Archeologische erfgoed elementen
- Archeologische erfgoed gehele
- Bouwkundig erfgoed elementen
- Landschappelijk erfgoed elementen
- Landschappelijk erfgoed gehele

Informatievraag: Archeologienota's (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen goedgekeurde archeologienota's

Legende

- Archeologienota's

Informatievraag: Eindverslag archeologie (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave



Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen eindverslagen van archeologisch onderzoek

Legende

 Eindverslag archeologie

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Beschermd onroerend erfgoed

De minister bevoegd voor onroerend erfgoed kan een goed beschermen als het door de erfgoedwaarden van algemeen belang is. Het moet minimaal in de staat blijven waarin het zich bevond op het moment van de bescherming.

Is het onroerend goed beschermd, dan gelden er verschillende specifieke juridische (per monument, stads- of dorpsgezicht of cultuurhistorisch landschap) gevolgen om het behoud ervan te garanderen. Bovendien kan je beroep doen op verschillende vormen van financiële ondersteuning.

Er zijn vier mogelijke vormen van bescherming: een beschermd monument, een beschermd cultuurhistorisch landschap, een beschermd stads- of dorpsgezicht en een beschermde archeologische site. Binnen elk van deze statuten is het mogelijk om een overgangszone in te stellen. Zo'n zone ondersteunt de erfgoedwaarden van het beschermde goed.

Vastgesteld onroerend erfgoed

De vaststelling van een inventaris is één van de instrumenten die de Vlaamse overheid kan inzetten om onroerend erfgoed te behouden. Hiermee bevestigt de bevoegde minister dat alle erfgoeditems op een vastgestelde lijst erfgoedwaarde bezitten en nog altijd bewaard zijn. Bij een vastgesteld item moet de overheid, eigenaar of beheerder rekening houden met rechtsgevolgen. De rechtsgevolgen zijn minder uitgebreid dan bij een beschermd erfgoed. Bovendien gelden voor alle vastgesteld bouwkundig en landschappelijk erfgoed in Vlaanderen eenzelfde set rechtsgevolgen.

Het onroerenderfgoeddecreet voorziet bevoegdheid voor steden en gemeenten voor het inventariseren van bouwkundig en landschappelijk erfgoed. De Vlaamse overheid inventariseert het archeologisch erfgoed, varend erfgoed en de landschappelijke gehelen (Landschapsatlas).

Erfgoedlandschap

Anders dan bij een bescherming of vaststelling van een onroerend goed verloopt de procedure van een erfgoedlandschap via de regelgeving Ruimtelijke Ordening. Als er voor een gebied een RUP wordt opgemaakt, kan de plannende overheid (gemeente, provincie of Vlaanderen) ervoor kiezen om hier ook een erfgoedlandschap in af te bakenen. Zo kunnen er stedenbouwkundige voorschriften gekoppeld worden aan het erfgoedlandschap waarmee ingezet wordt op erfgoedzorg. Wordt je goed erfgoedlandschap, moet je rekening houden met zorgplicht.

Unesco werelderfgoed

De Werelderfgoedconventie van 1972 betracht cultureel en natuurlijk erfgoed dat van unieke en universele waarde is voor de mensheid, te bewaren en te ontsluiten voor toekomstige generaties. Meer dan 190 lidstaten hebben deze Conventie ondertekend. België is sinds 1996 ook partij bij het Werelderfgoedverdrag. Zowel cultureel als natuurlijk erfgoed, als erfgoed dat daarvan een gecombineerde vorm is, kan voor de Werelderfgoedlijst worden voorgedragen. Vlaanderen telt momenteel zeven beschermingen op de Werelderfgoedlijst: een serie van 13 begijnhoven en van 26 belforten, het atelier Plantin-Moretus, de woning Giuette, de volledige Brugse binnenstad, het Zoniënwoud, de Wortel-Kolonie en begraafplaatsen en herdenkingsites van WO I.

Gebieden geen archeologie

De kaart wordt sinds 2016 periodiek vastgesteld door het agentschap. Op die manier kunnen percelen of gebieden die beantwoorden aan de criteria voor opname op korte termijn op de kaart opgenomen worden. Dit geeft bouwheren, verkavelaars en ontwikkelaars met plannen voor dergelijke percelen de mogelijkheid om vrijgesteld te worden van een archeologisch vooronderzoek, zonder vertraging en bijkomende kosten.

Plannen

Een goedgekeurd beheersplan legt geen actieve verplichtingen op. Het is en blijft een geconcretiseerde beheersvisie voor een erfgoedplaats. Toch heeft het document in zekere mate een 'dwingend' kader waarbinnen je moet blijven: als je werken wil uitvoeren, moeten ze stroken met de beheersdoelstellingen uit het beheersplan. Zijn de beheersdoelstellingen niet meer passend, dan kan je een aanpassing van het beheersplan aanvragen of een nieuw beheersplan opmaken. De geldigheidsduur van een plan is 24 jaar. In bepaalde gevallen heb je een goedgekeurd beheersplan nodig om een erfgoedpremie aan te vragen.

Geïntervieweerd wetenschappelijk onroerend erfgoed

Het agentschap Onroerend Erfgoed heeft de expliciete opdracht om al het waardevolle onroerend erfgoed in Vlaanderen te inventariseren. Door de jaren heen zijn er meerdere wetenschappelijke inventarissen opgemaakt over bouwkundig, landschappelijk en archeologisch erfgoed.

Geïntervieweerd onroerend erfgoed is opgenomen in een wetenschappelijke inventaris. Zo'n opname heeft geen rechtsgevolgen. Het goed wordt enkel beschreven en gedocumenteerd.

Archeologienota's en nota's

Een bouwheer is in bepaalde gevallen verplicht om een archeologienota toe te voegen aan een vergunningsaanvraag. Hij stelt daarvoor een erkend archeoloog aan om een archeologisch vooronderzoek uit te voeren en een archeologienota op te stellen. Of je verplicht bent een archeologienota toe te voegen aan je vergunningsaanvraag is onder meer afhankelijk van: oppervlakte perceel en bodemingreep, ruimtelijke bestemming van perceel en of het terrein zich situeert in een beschermde archeologische site, in een vastgestelde archeologische zone of in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.

Eindverslag archeologisch onderzoek

Bij bouw- of verkavelingsprojecten maakt een erkend archeoloog verschillende verslagen op om archeologisch erfgoed te documenteren. De bouwheer moet aangeven of er archeologisch erfgoed op het terrein wordt verwacht en hoe hiermee zal worden omgegaan. Een vooronderzoek resulteert in een archeologienota of een nota bij een uitgesteld vooronderzoek. Als uit het vooronderzoek blijkt dat een archeologische site verder onderzocht moet worden, volgt een opgraving, uitgevoerd door een erkend archeoloog. Binnen twee maanden na het veldwerk maakt de archeoloog een archeologierapport met voorlopige bevindingen, dat aantoont dat het werk op het terrein is voltooid en de bouwwerkzaamheden kunnen beginnen. Het definitieve eindverslag, met alle onderzoeksresultaten, wordt binnen twee jaar na de opgraving bezorgd.

Wetgeving

Decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed, gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014 (Belgisch Staatsblad 17 oktober 2013 en 15 april 2014). Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Meer info

www.onroenderfgoed.be

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging bevat overheidsinformatie verkregen van het Agentschap Onroerend Erfgoed, Koning Albert-II-Laan 19, bus 5, 1210 Brussel en Informatie Vlaanderen, Havenlaan 88, 1000 Brussel wat betreft het Grootschalig Referentie Bestand Vlaanderen (GRB).

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van het Agentschap Onroerend erfgoed via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Bijlage

Informatieaanvraag Onroerend erfgoed

(Referentienummer: 25-8000 Boeveriestr50-2)

Resultaat opvraging perceel gelegen in Brugge afdeling BRUGGE 4 AFD, sectie D met perceelnummer 1738/00D003 [31804D1738/00D003]

Vastgestelde inventaris

Vastgestelde archeologische zone: Historische stadskern van Brugge

vastgestelde archeologische zone

Beknopte karakterisering

Typologies [steden](#), [stadsomwallingen](#)

Datering [middeleeuwen](#), [nieuwe tijd](#)

Beschrijving

De historische stadskern is een immense en complexe archeologische zone die het resultaat is van een eeuwenlange intense bewoning binnen de stedelijke grenzen, meestal een omwalling. De stadsplattegrond kent een cumulatief karakter en verschillende fasen, met een oude nederzettingkern die soms teruggaat op een vroeg- of pre-middeleeuwse aanwezigheid. Voor de afbakening is in eerste instantie gekeken naar het 19de-eeuwse gereduceerde kadaster omdat dit de eerste nauwkeurige kadasterkaart is die nog een tijdsbeeld geeft van voor de industrialisering.

Is de aanduiding van

- **Brugge (Brugge)** Deze zone omvat de historische stadskern van Brugge.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/11880>

Beschermingsbesluiten

- [Historische stadskern Brugge - https://id.erfgoed.net/besluiten/5878](https://id.erfgoed.net/besluiten/5878)
Vaststellingsbesluiten

Historische stadskern van Brugge



Beknopte karakterisering

Typologies [steden](#), [stadsomwallingen](#)

Datering [middeleeuwen](#), [nieuwe tijd](#)

Beschrijving

Algemene Beschrijving

Brugge bevindt zich op de grens van de kustvlakte en de zandstreek. De stad ontwikkelt zich op drie zandruggen aan de Reie, de rivier die als hoofdader de stad doorkruiste van zuid naar noord, met name van het Minnewater tot aan de Dampoort. Net voor het Minnewater komen de Kerkebeek en de Reie samen. In de Reie vloeiden nog de secundaire waterloopjes Boterbeek, Vuldersreitje en misschien ook de Lane. Van dit geheel is door de eeuwen heen handig gebruik gemaakt voor de water- aan- en afvoer en de opeenvolgende omgrachtingen. Op het gewestplan staat de historische kern volledig ingekleurd als woongebied met cultureel, historische en/of esthetische waarde, met vooral op de rand enkele parkgebieden.

Archeologische nota

De historische kern van Brugge vertoont een eivorm en wordt begrensd door de laatmiddeleeuwse vestinggordel. Door het sterk verstedelijkte landschap valt de oorspronkelijke topografie vaak moeilijk te lezen. De stadsontwikkeling is echter in grote lijnen te volgen aan de hand van het stratenpatroon en het verloop van de Reie. Recente bodemkundige waarnemingen hebben nieuwe inzichten gegeven in de vermoedelijk oorspronkelijke loop van de Reie enerzijds, en in de aanwezigheid van grote natte plekken in de stad anderzijds. Er kon worden aangetoond dat de Groene Rei wellicht het natuurlijke traject van de Reie vertegenwoordigt, terwijl de Kraanrei eerder gegraven lijkt, gebruik makend van enkele bestaande natuurlijke depressies. Bovendien heeft archeologisch onderzoek op verschillende plaatsen kunnen vaststellen dat de Reie - weliswaar een kleine beek, maar uitwaterend in een getijdengeul - over een brede overstromingszone beschikte (Baeteman 2007).

Over het pre-middeleeuwse Brugge is een beperkte hoeveelheid informatie beschikbaar. De vroegste sporen gaan terug tot de steentijd. Vooral uit het neolithicum zijn gegevens beschikbaar, zoals enkele gepolijste bijlen en een klokbeker. Aardewerk uit de ijzertijd werd op enkele plaatsen in de Brugse binnenstad aangetroffen. Het Romeinse Brugge is gedurende vele jaren het onderwerp van discussie geweest. In elk geval is er het tracé van een weg die van west naar oost de historische kern doorsnijdt en de Brugse Burg dwarst. Uit recent archeologisch onderzoek blijkt dat er vermoedelijk geen sprake is van een militair of administratief centrum (zoals Oudenburg en Aardenburg). De site Fort Lapin (iets ten noorden van de historische kern) heeft een uitzonderlijk karakter dat te maken heeft met handel, terwijl de overige schaarse vindplaatsen niet afwijken van wat men mag verwachten van de doorsnee Romeinse bewoning tijdens het Hoge Keizerrijk in de Zandstreek (Van Acker 1986; Thoen 1987; Hillewaert e.a. 2011).

Vondsten uit de laat-Romeinse tijd en de vroege middeleeuwen zijn bijzonder schaars in de Brugse historische kern. Van het

vroegmiddeleeuwse Brugge vinden we ook in de geschreven bronnen nauwelijks iets terug. Toch werden bij archeologisch onderzoek in het ruimere gebied rond Brugge vanaf de 6de-7de eeuw op verschillende plaatsen nederzittingsresten aangetroffen, vaak langs de Romeinse weg van Oudenburg naar Aardenburg (Hollevoet & Hillewaert 1997/1998; Hillewaert & Hollevoet 2006).

Vanaf het midden van de 9de eeuw komen de eerste vermeldingen van de naam 'Brugge' voor. Brugge vertoont verwantschap met het Scandinavische *bryggja*, wat steiger of aanlegplaats betekent. Deze plek wordt gesitueerd bij de Burg en het latere marktplein. Verschillende vermeldingen wijzen er op dat er ten laatste in de eerste helft van de 10de eeuw een handelsnederzetting met een haven tot ontwikkeling is gekomen. De oudste munten suggereren dat Brugge al van in het derde kwart van de 9de eeuw een centrumfunctie vervulde voor de streek. Door de overbrenging van de relieken van de Heilige Donaas uit Torhout werd Brugge tenslotte ook het belangrijkste cultuscentrum in de kustregio (Hillewaert e.a. 2011).

De vroege nederzetting bevatte twee kerken en verschillende bewoningskernen: de omgeving van het huidige Simon Stevinplein, waar vermoedelijk de eerste markt gelokaliseerd was, en de Oude Burg. De vroegmiddeleeuwse nederzetting beschikte ongetwijfeld ook over een eigen haven, wellicht in de buurt van de huidige Spiegelrei. Het bestuurlijk centrum of castrum is te zoeken op de Burg, waar de Vlaamse graaf resideerde en waar zich ook de grafelijke Sint-Donaaskerk bevond. Het castrum werd achtereenvolgens begrensd door wellicht twee grachtfasen met wal en ophoging en later een vierkante muur met torens. Het zogenaamde groot vierkant is een zone binnen de vroegste nederzetting, begrensd door de natuurlijke Groene Rei en Sint-Annarei, de gegraven Kraanrei en de depressie van de Spiegelrei, waar zich het maritieme handelskwartier kan bevonden hebben (Ryckaert 1991; De Witte 1991; Hillewaert e.a. 2011). Tegen het begin van de 12de eeuw tekenen de contouren van Brugge, als stad in wording zich duidelijker af. Dit hebben we te danken aan Galbert van Brugge, die de stad beschrijft in 1127. Hij maakt melding van de eerste stadsgrachten en wallen, van stadspoorten, een burchtcomplex met klooster, een marktplein en vijf kerken (Hillewaert e.a. 2011). De eerste stadsomwalling kwam in 1127-1128 tot stand na de moord op graaf Karel de Goede. Het grootste deel van deze omwalling is nog in het actuele grondplan van Brugge bewaard gebleven. Men had maximaal de bestaande waterlopen in het verdedigingssysteem opgenomen. De omwalling bestond uit een gracht, palissades en rudimentaire stadspoorten (Ryckaert 1991). De combinatie van de vorming van het Zwin (1134), de economische aantrekkingskracht van het graafschap Vlaanderen en ontwikkeling van de Europese maritieme handel leiden er toe dat Brugge zich in de 13de en 14de eeuw ontwikkelt tot één van de grootste handelsmetropolen van Europa en tot een belangrijke internationale geldmarkt. Vanaf de 14de eeuw komt daar dan nog de aanwezigheid van het Bourgondische Hof in het Prinsenhof bij, die een sterke stimulans vormt voor kunst en cultuur. Dit alles leidt tot een sterke aangroei van de stadsbevolking en het ontstaan van nieuwe wijken buiten de eerste stadsomwalling. De grote bevolkingstoename leidt tot het bebouwen van braakliggende terreinen. Enkele percelen worden bouwrijp gemaakt en opgehoogd. Al op het einde van de 13de eeuw is de aanleg van een tweede, veel ruimere stadsomwalling noodzakelijk geworden. Deze stadsomwalling bestaat aanvankelijk uit een dubbele gracht, een aarden wal met houten palissade en negen stenen poorten (Hillewaert & Van Besien 2007; Ryckaert 1991). Het archeologisch onderzoek van de laatste 35 jaar heeft in de Brugse historische kern, wat de late middeleeuwen betreft, vooral informatie aan het licht gebracht over een aantal ambachten. Het gaat hierbij om de pottenbakkers aan de Potterierei en Spinolarei, de leerlooiers aan de Garenmarkt en de Eekhoutstraat en de textielververs aan de Verversdijk (De Witte 1988; Ryckaert 1991). Het sociaal-religieus landschap van Brugge is indrukwekkend en archeologisch ook al aan bod gekomen. Allerhande liefdadigheidsinstellingen (godshuizen), passantenhuizen, hospitalen, zoals Sint-Jans, kloosters, zoals augustijnen en karmelieten, ... vonden er een onderkomen. Na de godsdiensttroebelen kwamen er nog enkele ordes bij zoals de jezuïeten, kartuizerinnen, ... (Ryckaert 1991). Vanaf de 16de eeuw is de internationale rol van Brugge uitgespeeld. Het bevolkingsaantal daalt sterk. In 1614 wordt, tijdens het Twaalfjarig Bestand, een aanvang genomen met het omvormen van de tweede omwalling tot een gebastioneerde vesting.

Evaluatie van de bewaringstoestand en motivatie voor de afbakening

De stedelijke ruimte bewaart sporen van samenlevingen die daar achtereenvolgens aanwezig waren en deze ruimte aan hun noden hebben aangepast. Ze is met andere woorden het resultaat van een complex levenstraject waarbij de invulling veranderlijk was naargelang de sociaal-economische, maatschappelijke en institutionele context. Meer nog dan bij dorpen hebben stadsplattegronden een cumulatief karakter en verschillende fasen. De meeste steden zijn niet als geheel gepland, maar hebben vaak een oude nederzettingskern die teruggaat op een burcht of abdij, een economische infrastructuur of andere. Soms kunnen deze zelfs refereren naar een oudere, vroeg- of pre-middeleeuwse aanwezigheid.

Het gebruik van de 19de-eeuwse kadasterkaart (gereduceerd kadaster) als bron voor het onderzoek naar de historische gelaagdheid van een stad wordt gesuggereerd omdat deze een tijdsbeeld geeft van net voor de industrialisering en omdat dit de eerste nauwkeurige versie van het kadaster is met perceelsaanduiding. De oorspronkelijke perceelsindeling van een stad is een relatief stabiel element in de plattegrond, die vaak een prestedelijke oorsprong kent. Ondanks de processen van herverdeling blijven oude bezitsgrenzen en straatpatronen toch lang zichtbaar in het stedelijke landschap. De historische stedelijke kernen zijn immense archeologische sites en behoren tot de meest uitgebreide en complexe sites ter wereld, zowel in extensie als in stratigrafie. Tegelijkertijd zijn deze sites door permanente verstedelijking en stedelijke ontwikkeling ter plaatse zwaar bedreigd.

Wat betreft de afbakening wordt er traditioneel van uitgegaan dat de aanwezige versterkingen in de eerste plaats louter defensieve structuren waren en als dusdanig infrastructuur met een zware belemmerende invloed op de stadsontwikkeling. Hieruit volgt de constructie om de stadswallen te beschouwen als grenzen aan de stadsgroei en dus als bepaling van stadsfasen. De stadswallen vormen een belangrijk onderdeel van de stedelijke identiteit en zijn als zodanig actieve componenten en bepalend voor de conceptuele stedelijke ruimte vóór de industriële periode en dus ook betekenisvol als afbakening van de complexe archeologische sites die steden zijn.

Omwillen van al deze redenen wordt de grens van de archeologisch complexe en waardevolle ruimte vastgelegd op de buitenste afbakening van de stadsgracht rond de wallen en muren. De grachten bieden bovendien goede bewaringscondities voor organisch

stedelijk afval. In een aantal gevallen werden de laatmiddeleeuwse muren tussen de 16de en de 18de eeuw vervangen door bastions en Vaubanversterkingen. De vergelijking met oudere stadsplannen laat echter steeds zien dat deze latere omwallingen ook de volledige laatmiddeleeuwse ruimte omvatten.

Het intekenen van de kernen gebeurde vanuit de ruimste perceelsafbakening en rekening houdend met belangrijke fysieke grenzen. Deze afbakening concentreert zich in de eerste plaats op de begrenzingen die zichtbaar zijn op de kaart, zoals stadsmuren, omwalling, stadsgrachten. Ook de open ruimten tussen de bebouwde kern en strategische elementen, zoals de rivieroever, worden opgenomen. Op deze manier zijn we honderd procent zeker dat de afbakening van de historische stedelijke kernen in Vlaanderen dekkend is voor de volledige zone met complex stadsarcheologisch erfgoed (Tys e.a. 2010).

Bibliografie

Gereduceerde Kadasterkaart van België, Dépôt de la Guerre, uitgegeven in 1845-1855, schaal 1:20.000.

BAETEMAN C. 2007: De ontstaansgeschiedenis van de kustvlakte, *De Grote Rede* 18, 2-10.

DE WITTE H. e.a. 1982: *Maria van Bourgondië. Een archeologisch-historisch onderzoek in het hoogkoor van de Onze-Lieve-Vrouwekerk, Brugge.*

DE WITTE H. (ed.) 1988: Brugge Onder-zocht. Tien jaar stadsarcheologisch onderzoek 1977-1987, *Archeo-Brugge* 1, Brugge.

DE WITTE H. (ed.) 1991: De Brugse Burg. Van Grafelijke versterking tot moderne stadskern, *Archeo-Brugge* 2, Brugge.

HILLEWAERT B. & HOLLEVOET Y. 2006: Andermaal Romeins en vroegmiddeleeuws langs de Zandstraat te Sint-Andries/Brugge (prov. West-Vlaanderen), *Relicta. Archeologie, Monumenten- & Landschapsonderzoek in Vlaanderen* 1, 121-140.

HILLEWAERT B. & VAN BESIEEN E. (ed.) 2007: *Het Prinsenhof in Brugge*, Brugge.

HILLEWAERT B., HOLLEVOET Y. & RYCKAERT M. (red.) 2011: *Op het raakvlak van twee landschappen. De vroegste geschiedenis van Brugge*, Brugge.

HOLLEVOET Y. 1999/2000 (2003): Romeinse off site-fenomenen en vroegmiddeleeuwse nederzettingssporen in de verkaveling Molendorp te Sint-Andries/Brugge (prov. W.-VL.), *Archeologie in Vlaanderen* VIII, 65-82.

HOLLEVOET Y. & HILLEWAERT B. 1997/1998 (2002): Het archeologisch onderzoek achter de voormalige vrouwengevangenis Refuge te Sint-Andries/Brugge (prov. W. VL). Nederzettingssporen uit de Romeinse tijd en de Middeleeuwen, *Archeologie in Vlaanderen* VII, 197-207.

MATHIJS M. 2010: Het onderwaterreliëf van het Belgisch deel van de Noordzee, *De Grote Rede* 26, 16-26.

RYCKAERT M. 1991: *Brugge, Historische Stedenatlas*, Brussel.

THOEN H. 1978: De Belgische Kustvlakte in de Romeinse tijd, *Verhandelingen van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België, Klasse der Letteren* XL/88, Brussel.

THOEN H. (red.) 1987: *De Romeinen langs de Vlaamse Kust*, s.l. (Brussel).

TYS D., BUYLE E., VERDURMEN I. & CANTERS F. 2010: *Vectorisering en karakterisering van nederzettingkernen op basis van het zgn. 'gereduceerd kadaster'*, SKAR-Rapport 5, Brussel.

VAN ACKER R. 1986: Prehistorische vondsten ten oosten van Brugge, *West-Vlaamse Archaeologica* 2, 91-103.

Omvat

- **Burg (Brugge)** De oorspronkelijke grafelijke burcht en het Sint-Donaascomplex vormen de kern van de ontstaansgeschiedenis van de stad Brugge.
- **'t Zand (Brugge)** Interparking nv plant een uitbreiding van de parking 't Zand in Brugge. Op een terrein ter hoogte van het Koning Albert I-park te Brugge, zal door de initiatiefnemer een reeds bestaande ondergrondse garage uitgebreid worden. Aangezien het gebied in de historische stadskern van Brugge ligt, is een archeologisch onderzoek nodig.
- **Stationsplein 1 (Brugge)** Een goed bewaarde langwerpige kelder met tongewelf, vermoedelijk een kazemat die gekoppeld kan worden aan de 17de-eeuwse vesten van Brugge.
- **Begijnhof 20 (Brugge)** Relatief recente beerput
- **Biskajersplein, Jan van Eyckplein 9 (Brugge)** Naar aanleiding van de herinrichting van een tuin ter hoogte van Jan van Eyckplein 9 in Brugge werden verschillende archeologische resten aangetroffen, waaronder funderingsmuren en bakstenen riolen.
- **Molenmeers 29 (Brugge)** Tijdens het graven van een zwembad werden archeologisch relevante sporen aangetroffen. De vondst werd gemeld bij Raakvlak.
- **Verbrand Nieuwland 4A (Brugge)** Bij archeologisch vooronderzoek in de tuin van het herenhuis den Lombaert werden een aantal muren en uitbraaksporen aangetroffen, die evenwel niet verder in tijd en ruimte geplaatst konden worden.
- **Ezelstraat 60-68 (Brugge)** Bij de uitvoering van de werfbegeleiding kwamen geen relevante sporen of structuren aan het licht.
- **Ganzenplein (Brugge)** Bij de heraanleg van het plein kwam een grote waterput met bakstenen koepel aan het licht.
- **Ganzenstraat 32 (Brugge)** Naar aanleiding van de geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag binnen een

vastgestelde archeologische zone werd een archeologisch onderzoek uitgevoerd. Het opgegraven aardewerk situeert zich in de late middeleeuwen (14de/15de eeuw). Daarnaast werd er slechts één spoor aangesneden dat waarschijnlijk uit de nieuwe tijd dateert.

- **Ganzenstraat 84 (Brugge)** Naar aanleiding van de renovatie van een bestaande eengezinswoning, bestaande uit sloopwerken en de realisatie van een nieuwe aanbouw, werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd.
- **Garenmarkt 1-7 (Brugge)** Tijdens het archeologisch onderzoek werden in totaal 5 archeologische vlakken aangelegd waarbij 70 lagen, 31 muurstructuren, 13 vloeren, de resten van 18 tonnen en verschillende houten structuren behorende tot een beschoeiing werden geregistreerd. De sporen kunnen op basis van het materiaal gedateerd worden in de late middeleeuwen tot en met de Nieuwe Tijd.
- **Gouden-Handstraat 6 (Brugge)** Tijdens de aanleg van een liftput op de binnenkoer van de woning bij werd de hoek van een bakstenen fundering aangetroffen.
- **Jeruzalemstraat, Joost de Damhouderstraat, Korte Sint-Annastraat, Sint-Annakerkstraat, Sint-Annaplein (Brugge)** Bij een archeologisch vooronderzoek werden verschillende inhumatiegraven gevonden, alsook restanten van de voormalige kerkhofmuren en losse vondsten van aardewerk en metaal.
- **Langestraat 21A (Brugge)** Bij restauratiewerken werd een erg gaaf bewaarde waterciterne aangetroffen, die behoort tot de bouwphase van het 18de-eeuwse (beschermde) herenhuis. In een andere ruimte werden onder de plankenvloer twee muren gevonden die ouder zijn dan het stadspaleis en mogelijk te linken aan een 16de-eeuwse voorganger.
- **Leeuwstraat 3, Moerstraat 56 (Brugge)** Naar aanleiding van de renovatie van bestaande gebouwen werd een proefputtenonderzoek uitgevoerd.
- **Oostmeers (Brugge)** Bakstenen muurmassieven, wellicht te koppelen aan een spei of watermolen.
- **Oostmeers 105 (Brugge)** De vzw Gezondheidszorg "Bermhertigheid Jesu" plant verscheidene werken binnen het gebouw en de tuin van een dienstencentrum langs de Oostmeers in Brugge. Hierbij wordt een nieuwe regenwaterput en een septische put aangelegd. Het plangebied is gelegen in de vastgestelde archeologische zone van de historische stadskern van Brugge.
- **Park 1A (Brugge)** Bij archeologisch onderzoek werd o.a een laatmiddeleeuwse vloer aangetroffen.
- **Rode-Haanstraat (Brugge)** Naar aanleiding van infrastructuurwerken ontdekte men twee kelders onder de straat.
- **Simon Stevinplein 2 (Brugge)** Naar aanleiding van een renovatieproject in de historische binnenstad van Brugge werd na een positief vooronderzoek overgegaan tot het opgraven van de zones die door de bouwwerken zouden vernietigd worden. Hierbij werd een reeks sporen uit de vol- en laatmiddeleeuwse sporen vastgesteld. Daarnaast werd ook een beperkte hoeveelheid verspitte Romeinse ceramiek gevonden.
- **Sint-Amandsstraat (Brugge)** Bij infrastructuurwerken werd een beschilderde grafkelder binnen de funderingen van de Sint-Amandskapel ontdekt. In de grafkelder was de inhumatie nog zichtbaar, eveneens restanten van de houten kist en het ijzeren kistbeslag.
- **Boeveriestraat 45 (Brugge)** Sint-Godelieveabdij of benedictinessenklooster. Het klooster is geleidelijk aan gebouwd en uitgebreid. Geheel beslaat een ruime oppervlakte tussen de Boeveriestraat en de Koning Albertlaan.
- **Sint-Jakobsstraat 9 (Brugge)**
- **Sint-Jansplein (Brugge)** Bij het weghalen van de verharding op het plein werden muurresten gevonden. De vondst werd gemeld bij het agentschap Onroerend Erfgoed.
- **Sint-Maartensplein 6 (Brugge)** Naar aanleiding van een herbestemmingsproject werden enkele proefputten onderzocht aan het Sint-Maartensplein te Brugge. Hierbij werden vier proefputten onderzocht. Daarna volgde een opgraving.
- **Vlamingdam (Brugge)** Bij werken voor nutsleidingen werd een kelderwand aangesneden.
- **Dijver 15 (Brugge)** De nota kadert in de geplande omgevingsvergunningsaanvraag voor het verbouwen van een beschermde woning, er werden 7 profielputten aangelegd.
- **Vrijdagmarkt (Brugge)** In totaal werden 2 proefputten en 1 proefsleuf aangelegd binnen de zones van de geplande werken. Over het algemeen werden binnen het plangebied slechts enkele archeologische resten aangetroffen. Deze bestonden hoofdzakelijk uit ophogingspakketten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd.
- **Walsestraat 29 (Brugge)** Bij renovatiewerken aan een woning, werden onder de vloer van de woonkamer een bakstenen waterput en een beerput gevonden, wellicht daterend in de 18de eeuw.

Is aangeduid als

- **Brugge (Brugge)** De historische stadskern van Brugge is erkend als werelderfgoed (UNESCO ID 996-001).
- **Brugge (Brugge)** Deze zone omvat de historische stadskern van Brugge.
- **Brugge (Brugge)** De historische stadskern van Brugge is erkend als werelderfgoed. Rondom de kern werd deze bufferzone afgebakend.

Is deel van

- **Brugge (Brugge)**

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/140001>

Unesco werelderfgoed kernzone: Historische stadskern van Brugge

Unesco werelderfgoed kernzone

Beknopte karakterisering

Typologies [steden](#), [stadsomwallingen](#)

Datering [middeleeuwen](#), [nieuwe tijd](#)

Beschrijving

De historische stadskern van Brugge is erkend als werelderfgoed (UNESCO ID 996-001). Het dossier wordt gemotiveerd als volgt: "Brugge is een mooi voorbeeld van een middeleeuwse nederzetting die zijn historische vorm heeft behouden in de loop van de eeuwen, waarbij de oorspronkelijke, gotische constructies deel uitmaken van de identiteit van de stad. De historische binnenstad laat zien waardoor de architectuur beïnvloed werd. Zoals de baksteengotiek en innovatieve, artistieke invloeden van middeleeuwse schilderkunst zoals de Vlaamse Primitieven. Brugge geldt als de geboorteplaats van deze schildersschool waarvan kunstenaars als Jan van Eyck en Hans Memling deel uitmaken. Mede hierom werd Brugge een van de commerciële en culturele hoofdsteden van Europa met culturele banden over de hele wereld."

Rondom deze kern werd een [UNESCO-bufferzone](#) afgebakend.

Het [volledige dossier](#) kan je raadplegen op de website van UNESCO.

Is de aanduiding van

- **Brugge (Brugge)** Deze zone omvat de historische stadskern van Brugge.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/15044>

Unesco werelderfgoed bufferzone: Historische stadskern van Brugge: buffer

Unesco werelderfgoed bufferzone

Beknopte karakterisering

Typologies [steden](#), [stadsomwallingen](#)

Datering [middeleeuwen](#), [nieuwe tijd](#)

Beschrijving

De historische stadskern van Brugge is [erkend als werelderfgoed](#). Rondom de kern werd deze bufferzone afgebakend.

Het [volledige dossier](#) kan je raadplegen op de website van UNESCO.

Is de aanduiding van

- **Brugge (Brugge)** Deze zone omvat de historische stadskern van Brugge.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/15045>

